

5ส ทำอย่างนี้ถึงจะต่อเนื่อง

ต่อ จากฉบับที่แล้ว

กำหนดเรื่องที่ต้องรักษา รักษาเรื่องที่ได้กำหนดไว้แล้ว 3

เรื่องสำคัญในการทำซ้ำแล้วซ้ำอีก

ด้วยการทำกิจกรรม สะสาง สะดวก สะอาด ซ้ำแล้วซ้ำอีก ทำให้การทำ **กิจกรรม 5ส** ได้ผล ในการทำซ้ำแล้วซ้ำอีกนี้ เพียงแค่พูดว่า **"ทำซ้ำแล้วซ้ำอีกกันเถอะ"** **"ทำซ้ำแล้วซ้ำอีกกันเถอะ"** จะไม่สามารถทำให้เกิดการทำซ้ำแล้วซ้ำอีกได้เลย เพราะมีเรื่องสำคัญในการทำซ้ำแล้วซ้ำอีก นั่นคือ **มีการกำหนดเรื่องที่ต้องรักษา รักษาเรื่องที่ได้กำหนดไว้แล้ว** ภายในสถานปฏิบัติงาน

กำหนดเรื่องที่ต้องรักษา

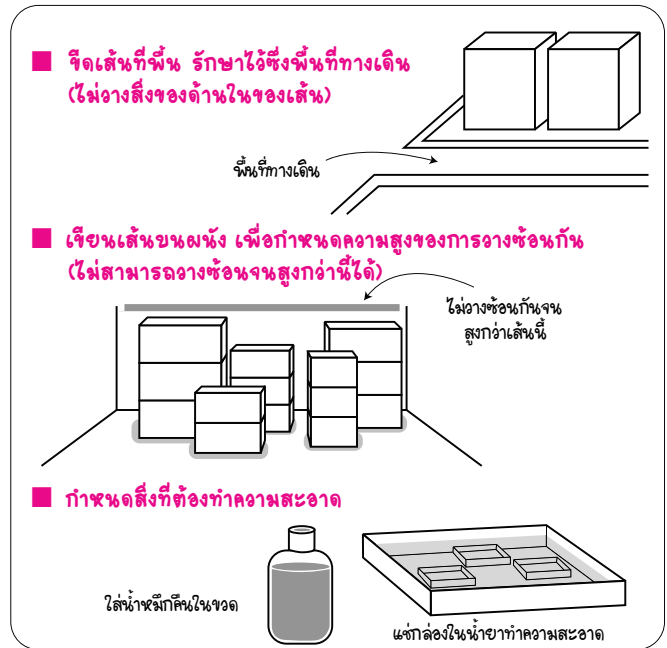
- **กำหนดตำแหน่งวาง** ยกตัวอย่าง กรณีของโรงงาน ทำการ **กำหนดตำแหน่งวาง** ของสิ่งของที่ใช้ร่วมกันซ้ำแล้วซ้ำอีก เช่น เครื่องมือ กำหนดให้ของที่มีการใช้บ่อยวางอยู่ใกล้มือ ส่วนของประเภทอื่นให้วางอยู่ในตำแหน่งที่ไกลออกไป แสดงตำแหน่งที่ถูกกำหนดอย่างชัดเจนและเข้าใจได้ทันที **นำกลับไปคืนตำแหน่งที่กำหนดไว้หลังใช้งานแล้ว** หากทำเช่นนี้แล้ว ก็ไม่ต้องมีการค้นหาเครื่องมืออีก

- **รักษาไว้ซึ่งทางเดิน** ในสถานปฏิบัติงาน มีพื้นที่ปฏิบัติงานและทางเดินสำหรับขนย้ายชิ้นส่วนหรือวัสดุ หากมีสิ่งของวางเกะกะอยู่บนทางเดินแล้ว จะทำให้ผ่านไม่ได้ ไม่สามารถขนย้ายของได้ด้วยเหตุนี้ จึงทำการขีดเส้นในตำแหน่งที่ต้องเป็นทางเดินเอาไว้เพื่อรักษาพื้นที่ทางเดิน และ **ไม่วางของด้านในของเส้นนี้**

หากทุกคนรักษาเรื่องที่ได้กำหนดขึ้นนี้แล้ว จะรักษาพื้นที่ทางเดินไว้ได้ และสามารถขนย้ายได้โดยง่าย เรื่องแบบนี้ การกำหนดให้เป็นรูปธรรมถือเป็นเรื่องสำคัญ หากกำหนดแบบกะเกณฑ์เอาไว้พื้นที่บริเวณนี้เป็นทางเดิน กรูณาอย่างวางของบริเวณนี้ จะทำให้เข้าใจยากกลายเป็นเกิดความรู้สึกที่ว่า **"งั้น ถ้าวางบริเวณนี้คงไม่เป็นไรนะ"**

การแสดงอย่างเป็นรูปธรรม โดยการขีดเส้นแล้วไม่ให้วางของด้านในของเส้นนี้ จะทำให้เข้าใจได้ง่ายกว่า และรักษาได้ง่ายกว่า

- **กำหนดความสูง** ยกตัวอย่าง กรณีของการวางของซ้อนกันแนวตั้ง ทำการ **กำหนดความสูงไว้** ว่าต้องไม่วางของซ้อนกันสูงกว่านี้ หากต่ำเกินไปจะทำให้เสียพื้นที่โดยเปล่าประโยชน์ หากวางซ้อนกันสูงเกินไป ของอาจตกลงลงมาจนเกิดอันตรายได้

ทำการ **กำหนดความสูง** ที่จะไม่มีปัญหาหากเป็นความสูงในระดับนี้เอาไว้ แล้วขีดเส้นสีแดงที่ผนังตามความสูงนั้น ถึงแม้จะมีสิ่งของเพิ่มขึ้นมากเพียงใด ก็ไม่วางซ้อนกันสูงเกินกว่าเส้นนั้น หากทำเช่นนั้นแล้ว ความกังวลว่าของจะตกลงหมดก็หมดไป

หากทำการกำหนดความสูงอย่างเป็นรูปธรรม **ทำให้มองเห็น** ด้วยการขีดเส้นสีแดง จะทำให้เข้าใจง่าย รักษาง่าย

- **กำหนดสิ่งที่จะต้องทำความสะอาด** ทำความสะอาดเครื่องจักรที่มีการใช้งาน หลังจากปฏิบัติงานเสร็จในแต่ละวัน เช่น นำน้ำหมึกสำหรับการประทับวันที่ทั้งหมดใส่คืนลงในขวด ถอดกล่องใส่หมึกออกจากเครื่องจักรแล้วนำไปแช่ในน้ำยาทำความสะอาด หากไม่ทำแบบนี้แล้วปล่อยให้แห้งแล้ว หมึกที่อยู่ในกล่องจะเกิดการแข็งตัว ไม่สามารถใช้งานได้ในวันต่อไป จึงกำหนดให้มีการทำความสะอาดหมึกเช่นนี้ทุกครั้งที่ทำความสะอาดเครื่องจักร หากทุกคนรักษาเรื่องที่กำหนด จะสามารถใช้งานเครื่องจักรได้ทันทีในวันต่อไป

การทำซ้ำแล้วซ้ำอีก คือ การรักษาเรื่องที่กำหนดไว้แล้ว
 กำหนดตำแหน่งวาง เมื่อใช้งานเสร็จแล้วนำของกลับไปคืนยังตำแหน่งวางที่กำหนดเอาไว้
นำไปคืนหลังใช้งานเสร็จ นำไปคืนที่เดิม หลังจากใช้งานเสร็จในครั้งต่อไป

การทำแบบนี้ซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นการส่งเสริมกิจกรรมสะดวกให้ดำเนินไปต่อเนื่อง ทำความสะอาดตำแหน่งที่กำหนดไว้ของเครื่องจักรหลังการใช้งานเสมอ การทำแบบนี้ซ้ำแล้วซ้ำอีกเป็นการส่งเสริมกิจกรรมสะดวกให้ดำเนินไปต่อเนื่อง

ถึงแม้จะมีการดำเนินการสะสาง แต่เมื่อถึงเวลาที่กำหนดต้องมีการดำเนินการ **ยุทธการป้ายแดง*** เพื่อทิ้งสิ่งของที่ไม่จำเป็น

■ **รักษาเรื่องที่ได้กำหนดไว้แล้ว** หากไม่ทำการรักษา **กิจกรรม 5ส** จะไม่เกิดผลลัพธ์ใด ๆ

กลไกในการตรวจสอบว่ามีกรดำเนินการรักษาหรือไม่ หรือมีการทำซ้ำแล้วซ้ำอีกหรือไม่เป็นเรื่องสำคัญ บริษัทส่วนใหญ่ทำการตรวจตราโดยการจัดให้มี **การ์ดประจำสถานปฏิบัติงาน**

* **ยุทธการป้ายแดง** = การติดป้ายสีแดงไว้ที่สิ่งของที่คิดว่าไม่มีความจำเป็น นำไปทิ้งหลังจากตรวจสอบแล้ว เป็นวิธีการหนึ่งของการสะสาง

บทสรุปพื้นฐานของ 5ส

① พื้นฐานของ 5ส คือ 3ส

กิจกรรม 5ส หมายถึง สะสาง สะดวก สะอาด สุจริต กษณะ สร้างนิสัย กิจกรรมที่ลงมือทำจริง มีการเคลื่อนไหวร่างกาย คือ 3ส นั่นคือ สะสาง สะดวก สะอาด

② ทำ 3ส ซ้ำแล้วซ้ำอีก

การทำ สะสาง สะดวก สะอาด ซ้ำแล้วซ้ำอีก ทุกวัน ทุกอาทิตย์ ทุกเดือน ซึ่งจะทำให้เกิดผลลัพธ์จากเล็กการทำซ้ำแล้วซ้ำอีกแล้ว จะกลับไปสู่สภาวะก่อนทำ กิจกรรม 5ส

③ การกำหนดเรื่องที่ต้องรักษา

รักษาเรื่องที่กำหนดไว้แล้ว
 การทำ สะสาง สะดวก สะอาด ซ้ำแล้วซ้ำอีก เป็นการกำหนดเรื่องที่ต้องรักษา และรักษาเรื่องที่ได้กำหนดไว้แล้ว

■ เทคนิคของ สะสาง สะดวก สะอาด

เพื่อรักษาสิ่งที่กำหนดไว้แล้ว ใจคิดหา การสะสางที่สามารถทำได้โดยง่าย การทำความสะอาดที่สามารถทำได้อย่างสบาย เช่นนั้นแล้ว จะสามารถทำซ้ำแล้วซ้ำอีกได้โดยไม่มีสิ่ง

จะนำถัดไปจะเป็นการแนะนำเทคนิคของ สะสาง สะดวก สะอาด

ในฉบับหน้าพบกับ "เทคนิคของการสะสาง สะดวก สะอาด"

สมัครสมาชิกวารสาร Creative & Idea KAIZEN

ฟรี สมุดบันทึกน่ารัก

หรือสมัครสมาชิก 5 ท่าน

ฟรี 1 นิ้ว

สอบถามรายละเอียดการสมัครสมาชิกได้ที่ :
 ฝ่ายลูกค้าสัมพันธ์สมาชิกนิตยสาร
 โทรศัพท์ 0 2258-0320-5 ต่อ 1740

ที่มา: วารสาร Creative & Idea Kaizen ฉบับที่ 42 เดือนมีนาคม 2553